

AKTUALNI OSVRT

Predložen novi proračun EU za razdoblje 2014-20.

mr. sc. MARINA KESNER-ŠKREB

Europska komisija preložila je 29. lipnja dugo očekivani europski proračun za razdoblje godina (2014-20.).¹ Proračun se sa sadašnjih 976 u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju treba povećati na 1.025 milijardi eura što predstavlja nominalni porast od 4,8% te je iznad očekivane inflacije od 2%. Iako se čini da se radi o ogromnim iznosima treba napomenuti da sedmogodišnji proračun čini samo 1,05% BNP na razini Unije, dok proračuni država članica nerijetko iznose i do 40% njihovog BNP-a.²

Prihodi

Kako bi postigla što veću samostalnost u financiranju i smanjila ovisnost o uplatama država članica, Europska komisija je predložila smanjenje udjela članica EU s 1,12% u prethodnom proračunskom razdoblju (2007-2013) na 1,05% BNP za razdoblje 2014-20.

Kako bi kompenzirala smanjenje doprinosa država članica, Komisija predlaže uvođenje novih poreza na razini EU-a. Novi porezi biti će svakako jedan od najkontraverznijih prijedloga novog proračuna oko kojeg će zasigurno biti mnogo polemika u europskim krugovima. Prvenstveno se radi o dva poreza: porezu na financijske transakcije i PDV-u na razini Unije.

Uvođenje europskog poreza na financijske transakcije (*Financial Transactions Tax, FTT*) predloženo je na skupu europskih lidera u lipnju. Budući da već desetak država članica ima mehanizme za oporezivanje financijskih transakcija, predsjednik Komisije Barroso smatra da bez jedinstvenog europskog okvira oporezivanja financijskih transakcija postoji bojazan da će doći do narušavanja jedinstvenog tržišta financijskih usluga. Barroso nadalje smatra da Europa ne treba čekati da ostale zemlje uvedu ovaj porez, već je bolje imati svoj porez i onda pokušati stvoriti uvjete za globalni financijski porez.

Komisija također predlaže uvođenje izravnog PDV-a na europskoj razini. Sada europski proračun dobiva namet na nacionalne PDV koji donosi godišnje 14 milijardi eura. U novom proračunu se predlaže da se ovaj namet na PDV zamijeni izravnim europskim PDV-om koji bi ubirale države članice, a zatim ga izravno transferirale u europski proračun. Tako bi se njegov teret prebacio s proračuna država članica izravno na porezne obveznike. Komisija predviđa da bi se u slučaju stope od 1% PDV-a

---

¹ European Commission. *A budget for Europe 2020*. COM(2011) 500 final. Brussels, 29.6. 2011. Dostupno na: http://europa.eu/press_room/pdf/a_budget_for_europe_2020_en.pdf.

² BNP - bruto nacionalni prihod (engl. *GNI- gross nacional income*)- dobra i usluge proizvedene u zemlji tijekom godine (BDP) uvećan za neto dohodak dobiven iz drugih zemalja (primjerice kamate i dividende).

na području cijele EU, uz ukidanje sadašnjeg sustava nameta na PDV, mogla godišnje prikupiti oko 41 milijarda eura u europski proračun.

Rashodi

Komisija nudi pomalo konzervativan prijedlog glavnih rashoda, tj. da se udio rashoda za poljoprivredu i regionalnu politiku u proračunu, ne mijenja. Najveća stavka proračuna EU je regionalna politika za koju će se izdvojiti 376 milijardi eura jer Komisija smatra kako je za održiv rast ključan razvoj europskih regija. Uvest će se nova kategorija „tranzicijskih regija“, te će se provoditi novi uvjeti koje će regije morati ispunjavati za dobivanje pomoći čim će se još više potaknuti države članice da ispunjavaju zadane ciljeve.

Sljedeći najveći rashod i dalje predstavlja financiranje Zajedničke poljoprivredne politike. U poljoprivredu se namjerava uložiti 371 milijarda eura čime EU potvrđuje svoju daljnju usmjerenost na proizvodnju zdrave hrane uz očuvanje okoliša, te razvoj ruralnih sredina.

Očekuju se uštede na strani administrativnih troškova jer Komisija predlaže da se oni ne povećavaju sa sadašnjih 5,7% proračuna EU. Komisija nastavlja reformu administrativnog osoblja započetu 2004. kojom se već uštedjelo 3 milijarde eura i kojom bi se do 2020. trebalo uštedjeti još 5 milijardi eura.

Iako će osoblje u europskoj administraciji sigurno biti nezadovoljno uštedama koje im slijede, ipak će najkontraverzniji biti prijedlog o uvođenju novih poreza na razini EU. Za sada se novim porezima protive Ujedinjeno kraljevstvo, Češka, Švedska, pa se očekuje da će biti vrlo teško dobiti pristanak za novi proračun od svih 27 članica. Rasprave oko prijedloga proračuna svakako će još više rasplamsati zagovaranje Komisije za radikalnim preustrojem tzv. rabata u EU, tj. sustava povrata novca iz proračuna pojedinim zemljama članicama (Nizozemska, Švedska, Njemačka, Austrija, a posebno visoke rabate za ima Ujedinjeno kraljevstvo) koje smatraju da u proračun uplaćuju previše sredstava u odnosu na druge zemlje.

Sve ovo otežat će rasprave država članica i Europskog parlamenta o proračunu koje se održavaju tijekom 2011-12., a njegovo usvajanje u nekoj formi koja će zasigurno biti drugačija od ponuđenog prijedloga očekuje se do kraja 2012.

Budući da se 2013. planira ulazak Hrvatske u EU, rasprave o predloženom proračunu bi trebale biti itekako zanimljive hrvatskim vlastima, gospodarstvu, pa i građanima.